



MEMO

Aan : Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Van : GroentenFruit Huis

Datum : 7 augustus 2020 (20GFH100)

Betreft : Reactie GroentenFruit Huis op consultatie, Ontwerpbesluit single use plastics

Inleiding:

Als GroentenFruit Huis staan wij voor de belangen van onze leden die actief zijn in de afzet van groenten en fruit en zijn wij een bron van kennis en inspiratie. De Nederlandse groente- en fruitsector zorgt voor de beschikbaarheid van gezonde en duurzame voeding en zet zich actief in voor verdere verduurzaming, waaronder verduurzaming van verpakkingen.

Op het gebied van verpakkingen zijn er diverse trends en ontwikkelingen. Onder andere consumentenbehoeftes hebben invloed op de sector, haar producten en de te gebruiken verpakking. Met de groei van het convenience segment, nieuwe afzetkanalen zoals on-the-go-consumptie en de maatschappelijke weerstand tegen het gebruik van plastic verpakkingsmaterialen staat de sector continu voor nieuwe uitdagingen. De Europese richtlijn voor Single use plastics (SUP Directive (EU) 2019/904) en het voorstel van de Nederlandse implementatie daarvan, welke nu voorligt ter consultatie, zijn daarbij begrijpelijke ontwikkelingen.

Het doel om de impact van plastic op het milieu te verminderen, kunnen wij als GroentenFruit Huis onderschrijven. Echter is het wel belangrijk om rekening te houden met de situaties waarbij de functie van de verpakking bijdraagt aan belangrijke maatschappelijke onderwerpen als voedselveiligheid, voorkomen voedselverspilling en het stimuleren van voldoende consumptie groenten en fruit (gezonde voeding).

De groente- en fruitsector maakt gebruik van verschillende verpakkingen voor diverse doeleinden. Naast een aantrekkelijke presentatie zorgt de verpakking ervoor dat de producten langer houdbaar blijven, lekker blijven smaken en gemakkelijk mee te nemen zijn. Maar daarnaast hebben verpakkingen in veel gevallen ook een rol in hygiëne en voedselveiligheid.

Als groenten en fruitsector hebben we in 2019 voor tweede keer een branche verduurzamingsplan opgesteld. Het uitgangspunt in het [Brancheplan Duurzaam Verpakken 2019 – 2022](#) is dat de Nederlandse groente- en fruitsector haar producten verpakt als dit een vermindering van de totale milieubelasting van het product tot gevolg heeft en/of een noodzakelijke bijdrage levert aan voedselveiligheid, houdbaarheid, bescherming, kwaliteit, handling of traceerbaarheid van het product. Wanneer groenten en fruit verpakt worden, wordt gezocht naar een product-verpakkingscombinatie met minimale milieu-impact, zoals door toepassing van de principes van de circulaire economie.

Binnen dit plan zijn diverse doelen opgesteld om de sector verder te verduurzamen op gebied van verpakkingen.



MEMO

Aandachtspunten en onduidelijkheden Ontwerpbesluit single use plastics

Mede doordat de richtsnoeren en uitvoeringshandelingen voor Europese richtlijnen voor de implementatie van de Single use plastics (SUP Directive (EU) 2019/904) nog niet volledig zijn vastgesteld zijn er nog enkele onduidelijkheden en aandachtspunten die daar mogelijk uit voortkomen (o.a. scope en definities, wijze van meten en monitoren).

Graag willen wij hierbij dan ook enkele punten benoemen:

- Definitie consumptie zonder verdere bereiding.
In de Draft EU richtsnoeren wordt daarbij gesproken over: “No need to process the foodstuff contained before consumption”. Met daarbij de verduidelijking dat “Washing, peeling or cutting of foodstuff, such as fruit and vegetables are not considered as processing”
Hierbij lijkt te worden geconcludeerd in termen dat verse groenten en fruit in algemeenheid geen verdere bereiding nodig hebben.
Met name op gebied van wassen, lijkt dit niet in lijn met de algemene aanbeveling om groenten en fruit eerst te wassen voor consumptie (zie ook [voedingscentrum](#) en [WHO handleiding](#)), wat vanuit 'ready to eat' gedachten dus niet overeenkomt met de huidige lijn in terminologie.

In algemeenheid worden wassen, schillen en/of snijden van groenten en fruit wel gezien als bereiding, veelal ook vanuit richtlijnen m.b.t. voedselveiligheid. Wij zijn dan ook voorstander om wassen, schillen en/ of snijden van groenten en fruit als bereiding te definiëren. Daarmee is het mogelijk om duidelijker onderscheid te maken tussen groenten en fruit waar géén verdere bereiding nodig is (ready to eat) en groenten en fruit waar dit wel voor gewenst is (bijvoorbeeld wassen). Dit kan worden bereikt door dit op de verpakking weer te geven of product 'ready to eat' is en dit dan duidelijk te definiëren.

- Definitie eenpersoonsverpakking/ portie
Het is onduidelijk wat de omvang/ volume is van een eenpersoonsverpakking. Voor groenten en fruit is dit mogelijk discutabel en om meerdere manieren te interpreteren.
In de toelichting wordt expliciet verwezen naar fruit en snackgroenten bij 'Kunststofverpakking voor eenmalig gebruik' (bladzijde 34). Dit lijkt ons nogal een brede interpretatie en leidt mogelijk tot een averechts effect.
In onze sector wordt (internationaal) 80 gram gezien als éénpersoonsportie wat gemiddeld overeenkomt met gemiddeld stuk groenten of fruit (bijvoorbeeld 1 appel). Wellicht in dit een handzamere manier om dit voor groenten en fruit te aan te houden.

Daarnaast geeft EU momenteel nog aan dat lidstaten zelf kunnen bepalen of verpakkingen met meerdere hele stuks fruit en of groenten onder de definitie van single use plastics kunnen vallen. Wij zien dergelijke verpakkingen niet als eenmalige eenpersoonsverpakkingen, daarnaast vinden wij het ongewenst dat dit mogelijk per lidstaat kan gaan verschillen. Mede gezien de internationale rol van Nederlands als groenten en fruitleverancier in Europa. Wij vragen het Ministerie dit ook in Europa uit te dragen.

MEMO

- Consumptievermindering

Alhoewel wij ons als GroentenFruit Huis ook inzetten voor de reductie van het gebruik van verpakkingsmateriaal (zie brancheplan), maken wij ons ernstig zorgen over de omschrijving en richting van de term consumptievermindering in het ontwerp besluit.

Groenten en fruit maken een belangrijk onderdeel uit van een gezonde voeding, in het recent verschenen rapport (['Voedselconsumptie veranderen: bouwstenen voor beleid om verduurzaming van eetpatronen te stimuleren'](#)) van Planbureau voor de Leefomgeving wordt aangegeven dat: "Nederlanders eten momenteel, gemiddeld genomen, niet gezond en niet duurzaam." En "Het feit dat een meer plantaardig eetpatroon voor de gemiddelde Nederlander duurzamer en gezonder kan zijn, heeft ertoe bijgedragen dat de Rijksoverheid doelen heeft gesteld om plantaardiger eetpatronen te stimuleren."

Belangrijk onderdeel van de aanbevelingen gaat ook over de voedselomgeving. Het is daarbij belangrijk dat er meer plantaardig en gezonder aanbod komt, met name ook op de plaatsen (sport/ schoolkantines, (tank)stations en andere out of home kanalen) waar Ontwerpbesluit single use plastics op gericht is.

Feitelijk is het aanbod van groenten en fruit op deze specifieke out of home kanalen nog ver onder de maat en wordt er o.a. door de Rijksoverheid gestreefd naar consumptie toename op deze locaties. Mede doordat er nog uitdagingen zijn op doorloop snelheid (relatie houdbaarheid), aantrekkelijkheid (versheid en uitstraling) en promotie (zichtbaarheid) van groenten en fruit op deze locaties, is er een duidelijk verband met de te kiezen productverpakkingscombinatie. Daarnaast is en blijft voedselveiligheid en de borging daarvan in deze specifieke kanalen terecht een aandachtspunt.

Vanzelfsprekend heeft de sector ook in deze ontwikkeling de verantwoordelijkheid en de opdracht om dit op een verantwoorde en duurzame manier te doen. Echter is de realiteit wel dat het lastig zal zijn om tegelijkertijd een consumptie reductie en groei na te streven, wetende dat groenten en fruit i.r.t verpakkingen in deze afzetkanalen een uitdaging zijn. Daarnaast zijn de gangbare alternatieven (snacks, snoep, bewerkt voedsel, e.d.), producten die zich in veel gevallen lenen om op andere verpakking over te gaan (bijvoorbeeld papier).

Kortom willen wij u graag meegeven dat op gebied van duurzaamheid er zeker winst te halen is in reductie van plasticverpakkingsmaterialen, maar dat op gebied van stimuleren consumptie groenten en fruit (als onderdeel vergroten plantaardig voedingspatroon) binnen o.a. het out of home kanaal overall een veel grotere verduurzamingsstap zal kunnen en moeten worden gezet. Wij vragen u dan ook aandacht voor dit aspect en mogelijke gevolgen van de uitvoering van het door uw voorgestelde besluit. Waarbij we u willen adviseren om actie hierover advies in te winnen bij uw collega ministerie VWS en bijvoorbeeld het Voedingscentrum.